
Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2021:12

Distansutbildning

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2021:81. Motionären föreslår att möjligheterna till ökad distansutbildning för kyrkans profilutbildningar ska undersökas. Utskottet konstaterar att en pilotutbildning som i hög grad bygger på distansundervisning redan är igång, och föreslår därför att motionen anses besvarad.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att motion 2021:81 ska anses besvarad med vad utskottet anför.

Motionens förslag

Motion 2021:81 av Margareta Andersson, Distansutbildning

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka möjligheterna till ökad distansutbildning för kyrkans profilutbildningar.

Bakgrund

Tidigare behandling i kyrkomötet

Frågor om ökad distansutbildning för pedagoger och diakoner har behandlats av kyrkomötet redan 2002, med anledning av en motion 2002:103 om profilutbildning för diakoner och församlingspedagoger. Kyrkolivsutskottet konstaterade i sitt betänkande 2002:8 att arbete med att utveckla distansutbildningar för dessa yrkesprofiler redan pågick, i samarbete med Sigtuna folkhögskola, Edelviks folkhögskola och Högskolan Trollhättan/Uddevalla. Utskottet föreslog därför att motionen skulle avslås vilket även blev kyrkomötets beslut.

En utbildningsreform tio år senare ledde fram till att Svenska kyrkan fick en ny ordning för studiegångar och utbildningsorganisation för blivande diakoner, församlingspedagoger, kyrkomusiker och präster (beslut i Nämnden för utbildning, forskning och kultur 2012-03-19, 32 §). Beslutet innebar bland annat att Svenska kyrkan inrättade ett utbildningsinstitut i egen regi där det avslutande pastoralteologiska slutåret/terminen skulle genomföras, med lokaler i Uppsala och i Lund. Innan utbildningsreformen trädde i kraft den 1 augusti 2013 fanns totalt 18 olika utbildningsplatser för de fyra yrkesutbildningarna.

Att kunna anpassa den nya utbildningsorganisationen efter förändrade behov var en viktig utgångspunkt för nämndens ställningstaganden. I kyrkostyrelsens skrivelse 2012:2 Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2011, bilaga 3, beskrivs nämndens överväganden och beslut och på sidan 138 framgår följande.

Utbildningsorganisationen ska kunna ge en utbildning med hög kvalitet och vara attraktiv för studenter. Organisationen ska vara hållbar i så måtto att den kan anpassas till tänkbara förändringar i Svenska kyrkan och dess omvärld och använda resurser på ett effektivt och ansvarsfullt sätt.

Svenska kyrkans utbildningsinstitut

Svenska kyrkans utbildningsinstituts huvuduppdrag är att ge pastoralteologisk utbildning till blivande diakoner, församlingspedagoger, kyrkomusiker och präster. För att bättre kunna samverka mellan framtida medarbetare inom de olika yrkesgrupperna och för att underlätta för studenternas studiegång har den pastoralteologiska utbildningen samlats till ett slutår eller en sluttermin. Präster, diakoner och församlingspedagoger läser ett avslutande pastoralteologiskt år medan organister och kantorer går en pastoralteologisk termin vid ett tillfälle under sin utbildningstid. Från 2015 ges möjlighet att söka till diakon- och församlingspedagogprogrammen även på distans och halvfart.

Redan innan pandemin började begränsa möjligheterna till undervisning på plats hade biskopsmötet och utbildningsinstitutets ledning haft en dialog om att utveckla och bredda utbildningsformerna. Samtal har också förts med stiftsstyrelsernas presidier.

Från våren 2020 ledde restriktioner under den rådande pandemin till att distansundervisningen inte längre var ett val, utan en nödvändighet, för stora delar av utbildningarna. Under läsåret 2019–20 hölls undervisningen på distans under tio av de 40 studieveckorna, och 2020–21 kunde endast ett fåtal av studieveckorna genomföras med de studerande på plats. Denna situation var likartad för de flesta högskolor och universitet, och har medfört utmaningar men även stort avancemang när det gäller digital didaktik. Viktiga erfarenheter finns också när det gäller vilka moment som fungerar bra att genomföra på distans och vad som bör förläggas till campusveckor. För första gången genomfördes nu den pastorala utbildningen även för präster i digitala former, vilket inte hade skett tidigare.

Pilotutbildning med nätbaserade inslag

För att underlätta rekryteringen till de kyrkliga utbildningsprogrammen planeras nu en pilotutbildning som bygger mycket på distansundervisning. Ansökan öppnade i september 2021. Av kyrkostyrelsens skrivelse 2021:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2022–2024 framgår det att en pilotutbildning med nätbaserade inslag ska erbjudas redan 2022. Denna pilotutbildning kommer att bestå av både campusveckor, digital undervisning och regionala samlingar samt verksamhetsförlagda utbildningsmoment i församling. Utbildningen ska få en starkare anknytning till kyrkoliv och församlingspraktik, och lärdomarna som pandemin har gett ska finnas med när pilotutbildningen utvecklas.

Pilotutbildningen öppnar också för dubbel antagning, det vill säga att sökande även till diakon, församlingspedagog och kyrkomusiker ska kunna börja både på vårterminen och höstterminen. Hittills har det endast varit möjligt för präststuderande.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att motion 2021:81 ska anses besvarad med vad utskottet anför.

Utskottet konstaterar att en pilotutbildning som i hög grad bygger på distansundervisning redan är i färd att starta. De erfarenheter som ges genom den blir en bra grund för fortsatt utveckling av distansutbildningsalternativ för de kyrkliga profilutbildningarna. Dessutom noterar och uppskattar utskottet att det i pilotutbildningen öppnas för antagning såväl höst- som vårtermin inom alla de fyra yrkesinriktningarna, vilket innebär att fler sökande kommer att kunna antas.

Med anledning av det ovan anförda föreslår utskottet att motion 2021:81 ska anses besvarad.

Digitalt sammanträde den 7 oktober 2021

På kyrkolivsutskottets vägnar

Niklas Grahn, ordförande

Marie Wildhammar Okker, sekreterare

Beslutande: Niklas Grahn, ordförande, Marie Nielsén, Ronny Hansson, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Peter Egardt, Kent Karlsson, Amanda Carlshamre, Agne Arnesson, Inga Alm, Ann-Christine From Utterstedt, Mats Ershammar, Karin Janfalk, Vicktoria Bagi, Torbjörn Aronson och Margaretha Herthelius.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Lina Dahm, Agneta Lindström Berg, Anna Rapakko, Johannes Fransson, Sara Waldenfors, Kristin Molander, Lars Jakobsson, Ellionor Moberg, Tomas Fors, Christoffer Wallin, Zandra Pettersson, Cecilia Brinck, Lisa Gerenmark, David Castor och Magnus Jarnling.

Biskoparna Thomas Petersson och Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.